

Illustreret Tidende

Nr. 10

København, den 6. December 1908

50. Aarg.

Museet paa Nivaagaard og Godsejer Johs. Hage

Fot. Elfeldt

Se Teksten paa Side 118

Khedivens Harem

Trappen op til Haremet
Khediv Abbas II

Khedivens Seng

GENNEM DEN SORTE VERDENDEL FRA KAIRO TIL KAP

III*)

AF LUDVIG ROSENBERG
Faraos Sønner og Dotre.

(Sluttet)

Mange nysgerrige Blikke sendes ved en saadan Lejlighed op mod den stængede Rude. Og — hvem véd — maaske trænger et Suk tilbage fra den skønne, den begunstigede, Fangen bag Gitret, som maa nøjes med at lytte til de løkkende Toner af Strauss' og Lehars nyeste Melodier, der naar op til hende fra Balsalen.

Kongelig Pragt og Glans hviler der over dette Harem, men egentlig kun lidt af Østerlands Poesi. I hvert Fald svarer disse moderne Gemakker med deres elektriske Lys og andre Bekvemmeligheder ikke til vore Forestillinger om et Harem — dette hemmelighedsfulde Rum, hvor man tænker sig en bleg Muselmand hvile paa bløde Hynder, medens Skarer af unge, skønne Kvinder kappes om at tilfredsstille hans skiftende Luner, og listende Eunuker bevogter de hellige Mure.

Af Eventyrets Harem er kun Navnet tilbage. Den væsentligste Bestanddel: Kvinderne, mangler! Abbas II har her som paa saa mange Punkter bøjet sig efter den europæiske Sædvane og nøjes med at have én Hustru, Khediva, der lever som Dronning hos ham paa hans Slot.

Der er ingen Tvivl om, at de gode gamle Ægypteres Tid snart er forbi for stedse.

Ude paa Landet, hvor Fellaherne dyrker deres Marker efter Metoder fra Oldtidens Dage, kan man maaske endnu finde Træk af oprindelig Kultur. Men i Byerne taber Befolkningen for hver Dag mere og mere dens Særpræg.

Det er Turisterne, hvorom alting drejer sig i de senere Aar. Hele Livet er baseret paa Turister. Det er ikke længer Nilen alene, som er Ægyptens frugtbringende Kilde, det er Turiststrømmen, der giver Landet dets største Rigdomme. Fra Alexandria til Wadi Halfa spreder den sit Guld langs Nilens Bredder, allejer det i Hænderne paa de brune Arabere, som staar parate ved den første Damper, der varsler Vinterens, Sæsonens Komme. Og Bornene stemmer i med deres: Bakschisch! Bakschisch! et vedvarende, uophørligt Raab om Almisser, der forfølger den fremmede tidlig og silde som et evindeligt Akkompagnement til alt, hvad han ser og oplever, og tilsidst bliver saa generende, at alle Bibelens ægyptiske Plager tilsammen intet er i Sammenligning med dette frygtelige Raab: Bakschisch! Hvor alvorlig en Fare Tiggeriet er for Landet, forstaar man bedst af den Omstændighed,

Trappen op til Haremet
Khediv Abbas II

som vistnok er enestaaende i Verden, at den ægyptiske Regering ligefrem bonfalder Turisterne om for-Guds-Skyld ikke at give Befolkningen Almisser!

Det er en besynderlig Tanke saaledes at se et gammelt Kulturland, maaske endda det ældste af alle, forvandet til et moderne Turistland, en Seværdighed, et Museum. Thi andet er Ægypten i Virkeligheden snart ikke end et eneste mægtigt Museum, hvori Pyramiderne og Sfinksen, Tempellerne og Kongegravene indgaar som Numre, der ganske vist forløjner en Stjerne hos Bådecker som noget, der nok er værd at se.

Det er Turisterne, der ødelægger Landet! Det er Turisterne, som fordærver Befolkningen! Det er Turisterne, som er Skyld i, at der snart ikke findes en ærlig Sjæl i hele Ægypten!

Jo! En findes der.

Det er Æseldrengen Semi, som jeg her vil riste en Minderune.

Semi var smuk, med hvide Tænder i et brunsort Ansigt, slank og spænstig, opvakt og adræt. Han var stolt af sit Æsel og en god Donkey-boy. Men hans Ærgerrighed gik videre. Han vilde gerne til Europa, især Berlin, for at studere og lære Sprog. Han var videbegærlig som ingen i dette Land. Han længtes efter noget andet og større end at løbe efter sit Æsel og modtage Bakschisch af Turisterne.

Vi snakkede meget sammen; jeg fortalte ham om fremmede Byer og et lille, mærkeligt Land, 600 Mile mod Nord, hvor Sne og Is og lyse, grønne Skove vekslede Vinter og Sommer, hvor der næsten ingen Æsler var, og hvor det var en Skam at bede om Bakschisch. Og Semi lyttede med spændte Nerver, og vi blev rigtig gode Venner.

Jeg glemmer aldrig det smukke Udtryk i hans Øjne, da han sagde mig Farvel:

„Jeg holder meget af dig!“ sagde han. „Dit Ansigt er venligt mod fattige Dreng. Gid jeg kunde rejse med dig og blive hos dig! Ak, jeg kan det ikke! Jeg maa tjene Brødet til min Moder og mine Søstre! Men jeg vil huske dig alle Dage!“

En Æseldreng med saa venlige Tanker — er det ikke nok til at man kan komme til at elske et Folk?

DET KGL. TEATER EMMA GAD: GULDFUGLEN

DET ER vanskeligt at blive klog paa hvad det egentlig er Fru Gad har villet med sit nye Stykke.

De to første Akter hengslde under en vis hyggelig Femtue-Stemning. En munter og let Dialog, som spogende — af og til noget pjattende — underholder Tilskueren med alle de Livets dagligdags Smaaoplysninger, som Konversationen i den „finere“ Verden kan frembyde. Vexelvirkningen opnaas ved at sammeneøre den adelig fornemme forgældede Herregaards Familie med den borgerlig elegante Millionærfrue med Datteren, Guldfuglen, og den fælles Interesse er Foreningen af Fornemhed og Kapital saaledes som det bekvemt kan ske ved den unge Baron Prebens Ægteskab med den sympatetisk skildrede Guldfugl.

Der er begaaet den taktiske Fejl, at alle Morskabens Patroner affyres i de første Akter, medens Problemerne har Eneretten over de sidste, og Sympatien bliver saa uheldig fordelt paa Personerne, at Slutningen virker fornærmelig.

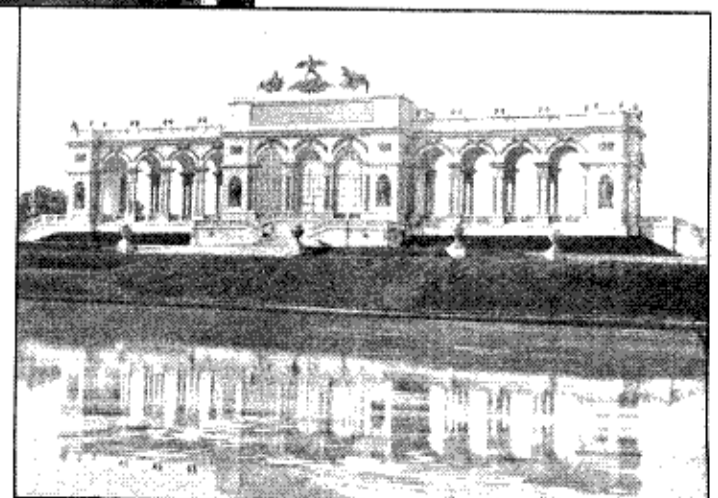
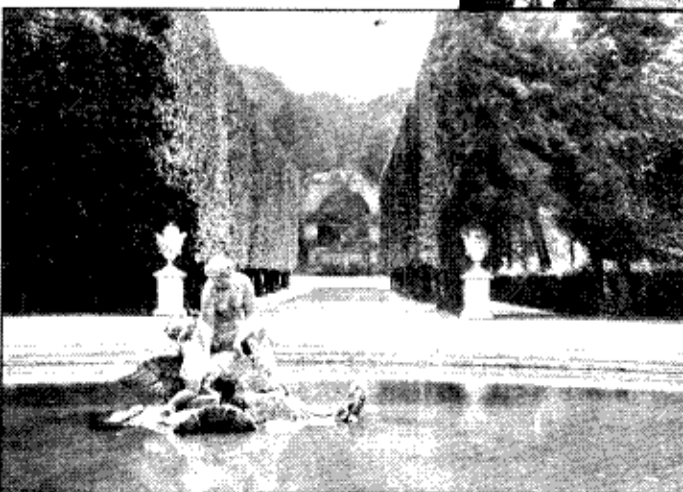
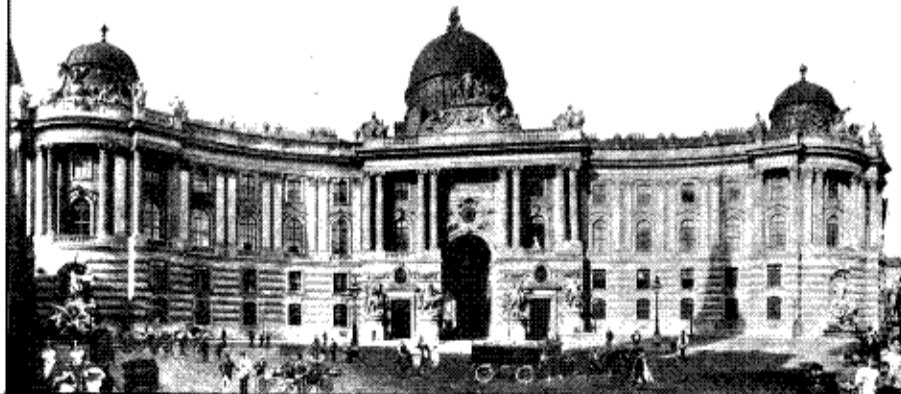
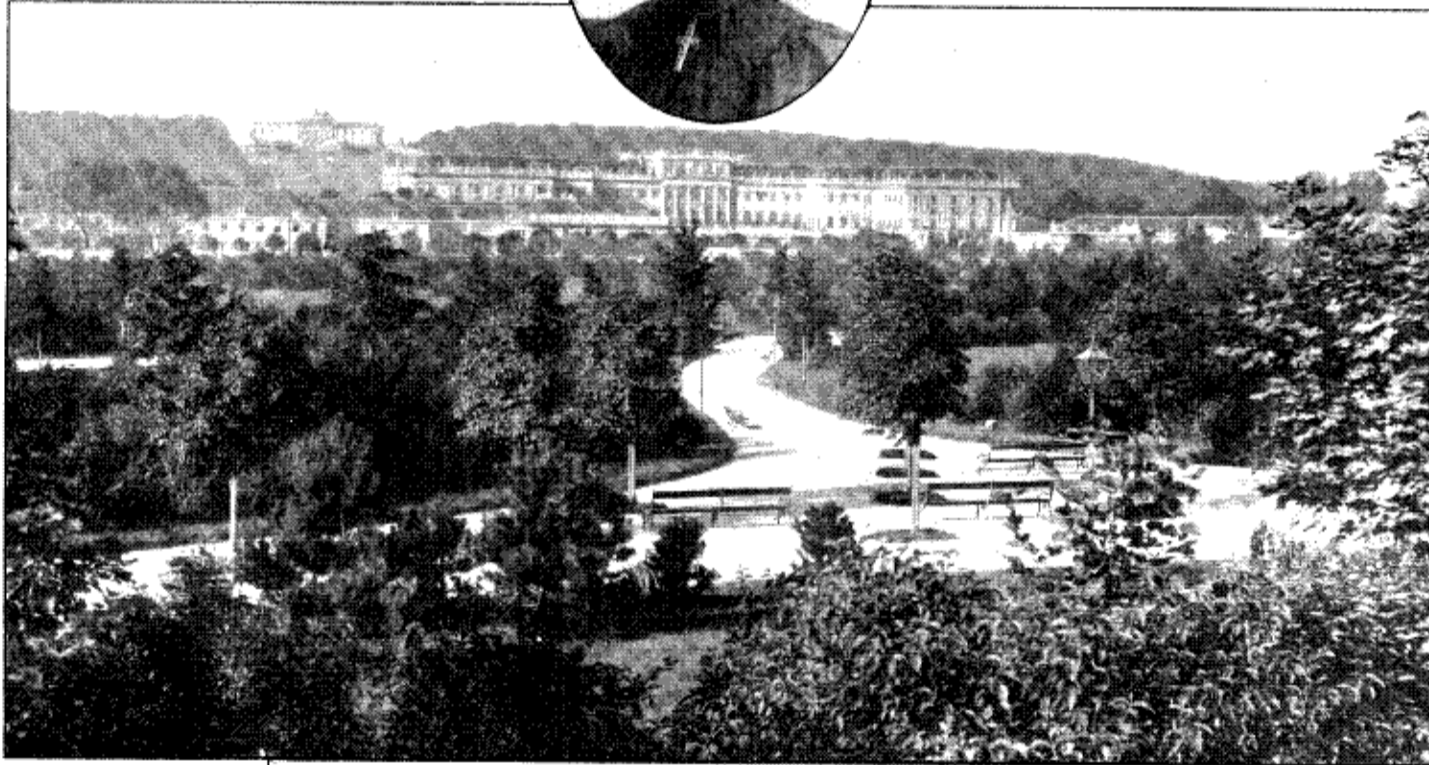
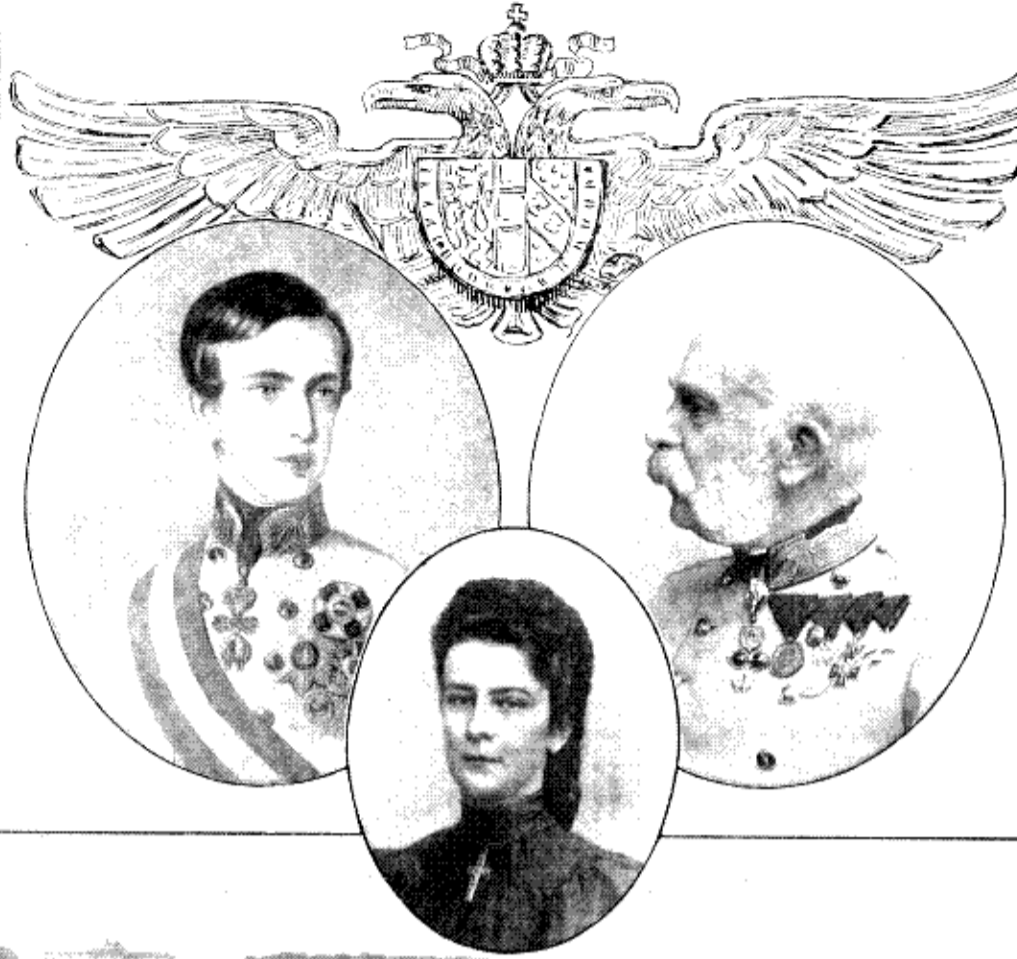
Vil hun kæmpe for Ægteskabet bygget paa Kærlighed, hvorfor saa i al Verden haade berøve Frk. Friis Hansen, den lille Spilletroken og den unge Baron med „Luxusnavnet“ Preben, Publikums Sympati.

Vil hun argumentere med Direktør Morton, fød Mortensen, for at Erotiken aldeles bør udelukkes, og for at gøre Ægteskabet til et Interesséfællesskab med to Viljer og én Kapital, hvorfor saa gøre ham til en Art brutal Svindler og samtidig vise, at Guldfuglen har et Hjerte af Guld, der selv om det skuffes i sin Kærlighed til Preben, dog aldrig kan tænkes at ville nøjes med det kolde Staal, som Mortons Vilje tilbyder hende.

Og saa det vanskelige fra de to Akters muntre Stemning at dumpe ned i en Række alvorlige Opgørsscener, hvoraf navnlig den, at en ung Mand med Æresbegreber beder den Kvinde, han skuffer saa haardt som Baron Preben skuffer Guldfuglen, hjælpe ham til at faa sin Forlovelse i Stand — eventuelt ved at redde den forgældede Fader fra Falten — ligefrem fælder En for Brystet ved sin Smagløshed. En anden Slutning havde vel ogsaa været mulig. Eller hele Stykket kunde vendes om, Kampen om Guldfuglen først, og saa Afslutning gennem et Par fornujelige Herregaardsakter, hvor den fintfølende lille Guldfugl vinder sin Baron og frier ham fra en hjemmeløst Forløjelse, som næppe vil bringe ham Lykke. Det havde været langt lettere at faa ned.

Udførelsen var aldeles uovertraffelig. Det kongelige Teaters Kunstnere har en ærlig Evne til at spille bedst i de daarlige Stykker. Herr Mantzius Baron var en Type, der stod med Improvisationens hele Friskhed. Fru Blochs Guldfugl ypperlig i de store og vanskelige Opgørsscener. Fru Neicandans Baronesse, Fru Thomsens Millionærfrue, alle gjorde de deres bedste. Men da man just havde faaet dem kære, saa blev de holdt i Baggrunden i de to Akter, hvor man allermost trængte til dem.

*) I sidste Nummer af Illustreret Tidende, hvor Hr. Rosenbergs Brev begyndte, var det fejlagtig betegnet med Nr. 1.

Kejser Frantz Joseph paa Jagt

Kejser Frantz Joseph 1848 og 1908 samt Keiserinde Elisabeth

Keiseren i sit Arbejdsrum

KEJSER FRANTS JOSEPHS 60 AARS REGERINGS JUBILÆUM

DET ER IKKE under en fredelig Aftenhimmels Auspicer, at Keiser Frants Joseph af Østerrig-Ungarn fejrer det sjældne 60 Aars Jubilæum.

Truende Skyer samler sig i Syd over Balkanhalvøen. Baron von Aehrenthals dristige Annektionspolitik har medført, at Tyrkiet boykottet Østerrigs Handel. Serbien og Montenegro, som føler den sydslaviske Nationalitet krænkede ved Bosniens Indlemmelse i det Habsburgske Monarki, er rede til at gøre fælles Sag med Tyrkerne. Østerrig-Ungarns Gesandt i Konstantinopel er rejst hjem, efterladende sin Sekretær. Det er et alvorligt Skaktræk - Krigen kan være det næste. Nej sandelig, den næsten blinde von Aehrenthal, der ikke desto mindre synes at være mere skarptseende end sin Kollega Isvolski, men som nu selv i sit eget Land mærker en merkantil Modstand mod sin Expansionspolitik, har ikke været den behændige Arrangør, som fik Fredens Jubelfeststemning frem paa den historiske 2den December.

Og havde ikke et daadrigt Liv som den 78-aarige Keisers fortjent at ende i Fredens Tegn. Lad os haabe, det endnu kan ske!

En Regering, som begyndte i 1848, har gennemløbet saa mange Faser, at dens Historie ikke engang kan skitseres i faa Linjer. Men det blivende

Indtryk af den jubilerende Keiser vil være en modig, karakterfast - til Tider noget stædig - ridderlig og elskværdig Fyrste, tro imod sin Pligt som Regenten over et højt uensartet sammensat Folk og Rige, for hvis fortsatte samlede Bestaan han utvivlsomt alene har Æren. Hans Liv er ikke hængaet uden svære Rystelser. Først hans eneste Søn, Kronprins Rudolfs uhyggelige Død i 1889, saa den henrivende Keiserinde Elisabeths skændige Mord i Genf 1898. Ogsaa Keiseren har følt Morderdolkens Staal i sit Kød og har flere Gange været Genstand for heldigvis mislykkede Attentater. Selve Huset Habsburg er ikke altid saa let at regere.

Ikke saa faa Træk hos Evropas nuværende ældste Monark minder om den tidligere Nestor, Kong Christian IX, med hvem han var forbunden med Venskabsbaand.

Regeringsjubilæet fejredes her i København ved et Tedeum i St. Ansgarskirken i Nærværelse af Kongefamiljen. Østerrig-Ungarn er siden Februar d. A. repræsenteret her af den ungarske Magnat Dr. jur., Kammerherre Greve Dionys Szechenyi von Sárvár und Felső-Vidék, f. 1. Dec. 1866. Gesandten tilhører en meget anset og rig Slægt, er ivrig Ungarer, og kan selv den 2. Decbr. fejre

20 Aars Dagen for sin Ansættelse i Diplomatiets Tjeneste. Hans smukke Hustru er ligeledes af berømt Slægt, hun er en Comtesse Caraman-Chimay. Ved Legationen tjenstgør endvidere som Legationssekretær Østerrigeren Kammerherre Grev Erwin Schönborn-Buchheim, f. d. 16. Aug. 1871. Ogsaa hans Slægt hører til de mest bekendte. Grev Schönborn har været meget omkring i Verden, har været i speciel Mission i Abessinien og har gjort en Rejse gennem Centralafrika. Han er Svoger til Fyrst Hohenlohe og til Fyrst Fürstenberg til Donaueschingen, for hvis Automobil en Jernbanemand ærbødig forleden lod Stoppebommen gaa op, fordi Keiser Wilhelm sad deri. Et Eksprestog kom i det samme brusende, men Automobilet fik standset Farten. Dog skal der kun have været to Aen inellem Lokomotiv og Automobil, eller mellem Keiser Wilhelm og den visse Dod. Der ser man, hvad for stor Ærbødighed kan føre til, saa maa man hellere tage den noget mindre, Rigsdagen viste Keiser Wilhelm i sine Forhandlinger, det var i alt Fald ikke livsfarligt.

I Anledning af Keiser Frantz Josephs Jubilæum er der i Wien udkommet flere store og smukke Værker, som illustrerer Keiserens Liv paa en meget interessant Maade, og i det hele blev Jubilæet en skøn national Festdag for de to Folk.

Friserne paa Fodstykket af Horups Monumentet

WILLUMSENS MINDESMÆRKE FOR HØRUP

MAN KAN PAAVISE TO HOVEDSTADIER i Udviklingen af det kunstneriske Syn.

I det primære Stadium har Kunstneren navnlig Blik for Betydningen af de enkelte Tegn og for den rene Skønhed af Linjen, Fladen, Farven, Bevægelsen og den nøjagtige Lighed i Enkeltheder.

I det sekundære Stadium komponerer Kunstneren Virkningerne og giver dem en samlet Stemmning, i Kraft af hvilken man skal bedømme Enkelthederne; tillige udvider han Kunstens Omraade til ogsaa at gælde Stedet, Rummet, Belysningen og Tyngden eller Letheden af Kunstværket, og han har mange saadanne Fornemmelser, der ikke bliver den naive Kunstner eller de naive Betragtere klare.

Sin største Udvikling i den fyldige Retning naaede Kunsten i Baroktiden, hvor næsten hele Naturen formede sig storslaaet og skønt for Menneskenes Blik og hvor de, bevidst eller ubevidst, forestod at anbringe alle Kunstværker, saa at de tog sig ud i Omgivelserne selvom de var flygtigt udførte. Dette kender vi bl. a. fra Fredensborg Slotshave: de Wiedewelt'ske Rococogrupper i den store Hovedplæne (le tapis vert, som den hedder i Versailles), den, der, ledsaget af de magtige Lindealleer, strækker sig ud imod det frodige Land. De virker saa fyldigt og interessant hver for sig i dette store frie Rum, skønt de er temmelig fejlfulde, naar man ser dem nærmere ved. I visse Belysninger henimod Aften, den Tid som de Gamle elskede højest, er der en Stemmning i denne Forening af Kunsten og Naturen, som bringer os til at glemme den noglerne Kritik og frister os til at se ligesaa gratiøst og ligesaa omfattende paa Kunsten som de gamle. Wiedewelt blev forøvrigt senere kritisk mod denne store Stil og forsøgte at gøre Enkelthederne mere korrekte, men han var lykkeligst, da han endnu havde Rococotidens Fornemmelser i sig.

Reaktionen mod Baroken og Rococoen prægede hele det 19. Aarhundrede, og det var kun enkelte Kunstnere som Lorenz Frølich, der sværmede for de lette Bevægelser, de rige Kompositioner, den poetiske Stemmning i Kunsten, men ogsaa han blev paavirket stærkt af Tilbojeligheden til at søge de *rene* Linjer, hvad man navnlig kan se i hans sidste Tegninger til Eddaen. Men den Kunstner, hos hvem man især har følt de stærke Brydninger mellem det primære og det sekundære, er Willumsen.

Han begyndte med den tunge Naturalisme, men brod med den og søgte tilbage til den naive Kunst, den, der udtrykker sig ved Tegn og som er ligegyldig for Samvirkningen og taler stærkt, ja grelt til den enkelte Sans.

Han gjorde Skridtet energisk og ideelt. Han fandt sig i at blive til Grin, thi han troede fuldt ud, at han havde Ret. Men han naaede ikke selv de Resultater, han havde haabet. Et stort Monument, som skulde udtrykke en højtidelig Symbolik og hvortil han havde udarbejdet flere højt interessante primitive Figurer med en egen Renhed og Ro, men uden egentlig Sammenhæng i Ophængningen - dette Monument blev aldrig færdigt, og efter dette gik Willumsen atter frem til en mere moderne Stil. Han blev igen interesseret i det naturalistiske Syn paa Naturen og i de samlede anskuelige Kompositioner, i Tilslutning til den ældre danske Skole. Hans Monument over Forældrene paa Vestre Kirkegaard, er paa visse Maader i Stil med Thorvaldsen; det føles navnlig i den lille Børnefigur, der sidder mellem de to stiliserede Hoveder af Faderen og Moderen, men ogsaa i den samlede Ophængning af Monumentet, i dets Symmetri og de enkelte Former. Billedet af Bjærgbestigersken, nu i Hagemanns Kollegium, viser en stærk Paavirkning fra Lorenz Frølich.

Willumsen er da ikke længere den underlige Kunstner, der søgte den kunstneriske Sandhed i de mest primitive Fornemmelser, men han er en moderne Kunstner, der gennem sin mærkelige og fuldt personlige Udvikling har naaet en Klarhed over sig selv og en Kraft i sit Syn paa de monumentale Virkninger, der giver ham en fremskudt Plads ikke blot i den danske, men i den europæiske Kunst.

Den Blanding af primitiv Stil og moderne Naturalisme, og den Blanding af Naivitet og Størstillethed, der er i hans nyere Arbejder, er ikke blot ejendommeligt for ham, men for hele vor Tid.

Monumentet for Horup har denne dobbelte Karakter. Det er saa naivt at *forestille* noget og samtidig skal det ses umaadeligt overlegent som Helhed. Det forestiller Horup paa Talerstolen, men Talerstolen er forvandlet til en mægtig Sokkel med lange Linjer, der peger stærkt ud til Siderne og mere ligner Oldtidens Talerstole paa Forum Romanum, der efter Sigende var smykkede med (man gætter paa, at de oprindeligt var dannede af Skibs-

snablerne fra Fjendens strandede Skibe. Det er megen arkitektonisk Skønhed i dette tresidede Fundament med indadsvungne Sideflader, hvilket sidste bevirker dels at de vandrette Linjer ikke mangler Bevægelse og dels at Fundamentet ikke synes at være klodset. Og der er en meget flot Virkning i den Maade, hvorpaa Horup er anbragt i Forhold til Sidefladernes Midtlinje, nemlig helt forskudt til den ene Side, fordi han staar i Centrum af en uregelmæssig Figur. Bevægelsen i hans drejede Legeme bliver af en stærk Illusion. Men det fatale er, at han staar med afskaarne Ben paa dette Fodstykke, som maa tænkes at være en rigtig Talerstol, der skjuler det nederste af Kroppen. Det vil for de fleste være tilstrækkelig Grund til at forkaste det hele. Jo mere naturalistisk Horupfiguren er, og jo mere antikiserende Talerstolen (som alligevel ikke er nogen virkelig Talerstol), des mere vil denne Dissonans opfattes som en Meningsløshed.

Man maa være en Willumsen for at kunne forlige sig hermed, ja finde det skønt.

Men han er mere imodekommende end det ved første Øjekast skulde synes. Med den udviklede Følelse for Samvirkningen af Figurerne og de ornamentale Omgivelser, som Lorenz Frølich viste i sine Kompositioner, hvor de enkelte Hovedpersoners Bevægelser akkompagneres af smaa Figurer i Friserne, eller af dekorative Enkeltheder som nyrer, med i den stærke Virkning, har Willumsen forklaret Horupfigurens Motiv og akkompagneret det med de mindre Figurer og Egnetræet i Storm der ses paa Fundamentet.

Symboliken er meget tydelig. Det er de danske Bønder der hører paa Taleren, og Træet er Repræsentanten for Landets Ælde og for dets rodfæstede Traditioner. Selv om man ikke sympathiserer med den politiske Mening, at Horup var som en Storm der gik over Landet og blæste de visne Grene ned, er det klart at Egnetræet virker kraftigt og ejendommeligt ved at bryde alle de vandrette Linjer og forberede Øjet paa Virkningen af Manden i den stærkt bevægede Stilling.

Virkningen er forskellig fra de forskellige Sider, og med en Kunst som Fagmand ved at vurdere - en af Grundene til at dette Monument sejrede i Konkurrencen - tegner Figurens og Fundamentets Linjer sig strengt harmonisk hvor man saa staar. Kunstneren selv synes bedst om Bagsiden. Der har han morsomt nok for Ba-

lancens Skyld maattet anbringe en Kæmpegrav i Relief paa Fundamentet nedenunder det Sted, hvor Horup staar.

Reliefkompositionerne er ret gammeldags. De minder i Tegningen om Sonnes Frise paa Thorvaldsens Museum, og har den samme antikiserende Stil men dog naturligt danske Charakteristik af Menneskene og Dyrene; og de er anbragte saaledes, at de Figurer der er ligeunder Horup gengiver hans Legemsstilling med visse Variationer, medens de andre er mere rolige og giver os Følelse af Stillehed og Hvile. — Paa Relieffet til højre Side er fremstillet en Scene fra Vornedskabets Tid; paa Relieffet bagved ser man Bønderne ved Ploungen stansende i Samtale, medens Hestene faar Lov at hvile.

Naar man har gjort sig bekendt med de forskellige Dele, hvoraf Monumentet saaledes bestaar, og man er bleven enig med sig selv om, at hvad enten nu Horup ligner „en Mand i en Mose“ eller en „Uvalid fra 64“ — eller hvad andet man vil sammenstille ham med —, og hvad enten man finder Samvirkningen af Figurerne og Fundamentet „naiv“ eller „bizar“, saa er det altsaa det Resultat hvortil en stor Kunstner er naact, og som han har udarbejdet med en Takt og en Friskhed, der maa vække Sympathi. — Lad os da træde tilbage og se Monumentet paa Afstand. Se paa den store Fordeling af Masserne, og paa Linjerne i deres Forhold til Omgivelserne. Se paa Træernes buede Grene der tegner sig i den vinterlige Luft, og med hvilke de flint buede Linjer i dette fjendommelige og kraftige Fundament harmonerer. Der er Ligevægt og Storhed i denne Silhonet af Taleren, og Ro selv i hans Bevægelse i Rummet.

Ikke for intet kan man sige, at dette Monument er i Slægt med Krigergraven i Frederiks og med Bissens Landsoldat, thi ogsaa disse er naive og monumentale paa engang. Selvom man en Tid vil have mest Øje for det naive i Willumsens Mindesmærke for Horup, er jeg overbevist om, at det efterhaanden vil finde naturlig Paa-skønnelse.

VILHELM WANSCHER

Horups Mindesmærke i Kongens Have

Carl Hall

Hvad uddad tabes skal indad vindes.

Carl Halls tilsyneladende saa begrænsede Virksomhed — som Forsvarssagens utrættede Forkæmper kunde maaske netop bedst betegnes derved; at hans Offervillighed for denne Danmarks og hans egen Livssag var *ubegrænset*. Hans Døvlighed gjorde hans Verden snever i ydre Forstand, hans Omgangskreds lille; maaske skærpede den hans Udsyn, hans klare Blik for hvad han saa som vort første eneste Fornødne — som Folk udadtil: det at ville hævde vor Selvstændighed. — Hans oprindelige Bestemmelse: at være Diplomat, vilde jo forsaavidt være gaaet i samme Retning, men vilde naeppe have sat ham det Mindesmærke i de fædrelandskærliges Bevidsthed som den dove Redaktor af „Vort Forsvar“ formaaede det.

“ ”

Nu er de begge døde. *Han*, den klarøjede stilfærdige Videnskabsmand som vilde bygge op og lyse op i Folket og *Han*, den djærve, kraftige, faa-

Carl Hall

TO AFDØDE — TO BILLEDER

LAARETS første Halvdel mistede vort Land to Mænd som vi nu synes haardt at trænge til, *Poul la Cour* og *Carl Hall*.

Der er maaske nogen Anledning til at sammenstille disse to Mænd, der saavel ved Fødsel som ved Død var saantidige.

Skønt de begge var velkendte Mænd, kan en hastig trukket Yderkontur maaske være paa sin Plads her.

la Cours Virksomhed knyttede sig jo hovedsagelig til Askov Folkehøjskole. Han forspildte maaske derved nogle Chancer for en rent videnskabelig Karriere, men gjorde et stort folkeopdragende Arbejde, foruden at han ved sine Opfindelser med Lysmøllen og dens Fuldkommentgørelse har sat meget ind paa at nyttiggøre Elektricitetens skønne Naturkraft for *Folket*.

Hans Virksomhed derovre i Jyllands sydlige Egn, hvorfra man ser langt ud over Landet hinsides Grænsen, var stærkt i Samklang med Dalgas Mottoet:

Poul la Cour

mælt villige Mand med „Løvemanken“, med det skarpe, lyse Blik som vilde drage andre med til at forsvare vort Land.

Døde er de, paa en Tid, hvor der saa haardt var Brug for dem.

Det er naturligt, at Kunsten har villet bidrage til at deres Daad skulde mindes ved deres Død — og efter den.

“ ”

De to afbildede Arbejder er: en Model til et Mindesmærke for Carl Hall, det er udført for at støtte de Røster, der har loftet sig for at formaa Komiteen til at gøre det til et offentlig tilgængeligt Vidnesbyrd om hans fædrelandskærlige Virksomhed i Stedet for et Gravminde paa Herlufsholm Kirkegaard.

Busten af *la Cour* er af Nationalhistorisk Museum paa Frederiksborg erhvervet til senere Opstilling i Marmor. Billedhuggeren er for begge Arbejders Vedkommende Johannes Kragh.

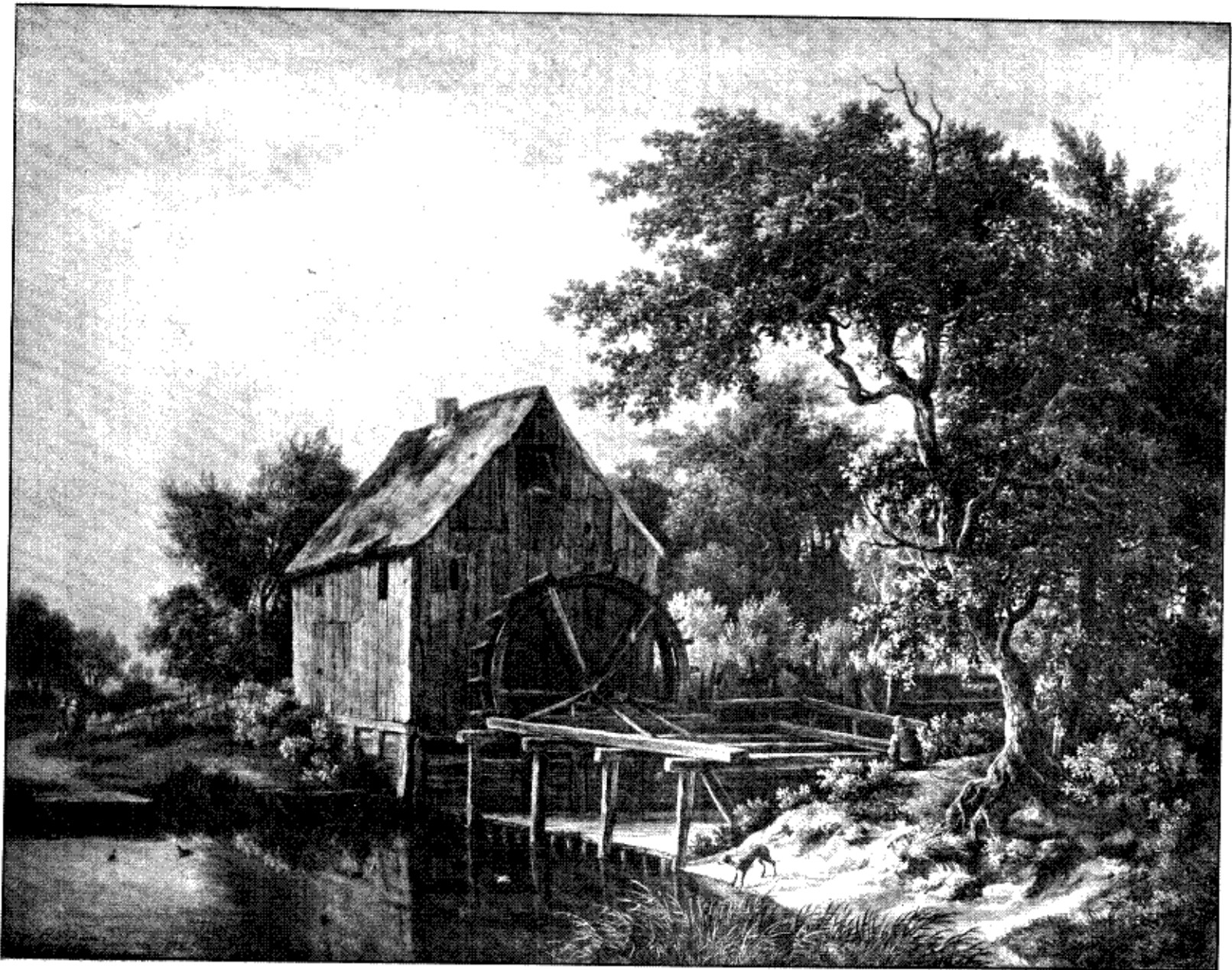
Claude Lorrain: Landskab med Fremstilling af Flugten til Ægypten

Jan Steen: Bornenes Maaltid

Bernardino Luini: Madonna med Barnet

Meyndert Hopperaer: Gammel Vandmolle

Rubens: Mandsportræt

Rembrandt van Rijn: Dameportræt

Malerier fra Nivaagaards Samling

EN STOR GAVE

UNDER NAVN AF „Malerisamlingen paa Nivaagaard“ er af undertegnede Godsejer J. Hage oprettet en selvejende Stiftelse, hvis Formaal er at bevare som offentlig tilgængelig den af mig til Stiftelsen skænkede Samling af Kunstværker.

Saaledes begynder den kongelig stadfæstede Famlats for den fyrstelige Gave, Godsejer Hage skænker sit Land, og skænker det paa en sjælden storladent Maade uden smaalige Betingelser — kun med det ene for Øje, at denne Landets værdifuldeste Privatsamling bestandig skal være et let tilgængeligt Led af Landets Kunstskatte, enten som nu i et særligt Museum eller eventuelt 7-8 Aar efter Giverens Død som Led af Statens Museum for Kunst.

„Illustreret Tidende“ har gerne villet fæstne Mindet om denne betydelige Begivenhed i vort Kunstliv, og bringer derfor i Dag nogle enkelte herhelt hørende Billeder. Godsejer Hage havde ønsket, at vi sammen med hans Portræt bragte Billeder af de Mænd, der paa forskellig Maade har bistaaet ham ved at skabe Samlingen. Dog var det ikke i Skyndingen muligt at hidskabe alle disse Portræter, som skulde have grupperet sig om hans, og vi har da maattet „nojes“ med Godsejer Hages. Men — mon ikke Tilfældet her har afsagt sin „Gudsdom“? D'Hr. Karl Madsen, Kapt. Grünwaldt, Professor Hauser og Dr. Hofstede de Groot vil vist være de første til at indromme det.

Godsejer Hage har velvilligst villet give os en Del personlige Oplysninger om sin indsøgte Samlings Tilblivelse; vi gengiver dem nedenfor efter hans Manuskript. Numrene henviser til den af Karl Madsen forfattede udførlige Katalog.

MOMENTER VEDR. NIVAAGAARDS MALERISAMLING

DANSKE AFDELING

Vesentlig fra 1870-95.

Nogle Billeder saaledes Skovgaard's store Fra Bondedammen (172), Lundbys Køer ved et Led (120), Echtersberg (110), Vermehren (179), Marstrand (138 og 147) ere Arv efter mine Forældre. Enkelte saaledes Lundby (119) ere købte saa sent som 1906.

Marstrand er særligt stærkt repræsenteret. Han var en Ungdomsven af min Fader, og kom ofte til Stege for at besøge sin Onkel, Provst Smidt. Min Fader var hjemmehørende i Stege. Dette gav senere Anledning til, at Marstrand ofte malede Medlemmer af Familien saaledes bl. a. de to Portræter i Samlingen af min Søster Enken efter Komponisten P. Heise. Ligeledes et stort Billede af mine Bedsteforældre siddende i deres Kontor i Stege. Dette Billede ejes af Enkefru V. Heise, men vil engang blive indlemmet i Nivaagaard-Samlingen.

HOLLANDSK OG ITALIENSK KUNST

Af ældre fremmed Kunst havde jeg kun ved enkelte Lejligheder søgt at erhverve noget; ellers vilde Hobbema (29) sikkert ikke have faaet Lov at vandre ud af Landet. Dette udmærkede Billede solgtes for en Brokdel af dets nuværende Værdi paa Auktionen efter Enkedronning Caroline Amalie og gik senere til Udlandet. Jeg købte det tilbage Köln i 1904, vejledet af Kaptain F. Grünwaldt, som kendte Billedet fra tidligere Tid.

Et andet gammelt Billede (2) som tilhører Samlingen, men dog indtil videre har sin Plads udenfor denne, blev erhvervet allerede i 1882 ved Marstrand-Auktionen. Dette Billede, som er af den ansete italienske Kunstnerinde Sophonisba Anguisciola (født 1527) er allerede beskrevet nøjagtigt af Kunsthistorikeren Vasari (16. Aarhundrede) og har tilhørt det berømte Borghese Galleri indtil c. 1650. Derefter har det været sporløst forsvundet. Vilh. Marstrand „fandt“ det paa en af sine italienske Rejser og det hang indtil hans Død i hans Lejlighed paa Charlottenborg, kendt af en stor Mængde Kunstnere; men uden at nogen anede dets Oprindelse. Først i de senere Aar kom en dansk kunstselskende Dame, Frk. Mathilde Koch (Datter af afdøde Justitiarius F. Koch), ved at sammenholde forskellige Fotografier af Billeder af Anguisciola til den Overbevisning, at det maatte være af hende, og Hr. Karl Madsen fik derefter Sagen nærmere undersøgt. Nu er Billedet af den ansete Kunstner Gustave Frizzoni i Milano erkendt som et af Anguisciolas bedste Billeder.

Køb i større Maalestok begyndte først i 1898 og Grunden blev lagt ved Erhvervelsen af 5 gode autentiske Billeder (Nr. 8, 16, 31, 32 og 59) fra Fyrst Putbus paa Rygen (Navnet Putbus er en Fortyskning af det gamle danske Navn Podedbusk) og er derefter fulgt efter hinanden eftersom Lejligheden tilbød sig. I disse Aar begyndte Amerikanerne i større Maalestok at kaste sig over Køb af gl. Kunst, og Priserne ere som en Folge deraf stegne overordentligt. I Begyndelsen gik en stor Mængde daarlige og forfalskede Sager til Amerika; men efterhaanden har de alvorlige Købere fra den ny Verden knyttet gode Forbindelser og gaar ved Auktionerne og andre Lejligheder i Reglen af med Sejren. To Vanskeligheder har de at kæmpe med som Europa nogenledes er fri for; dels et vanskeligt Klima, som gør det farligt for Billeder, der er malede paa Træ at holde sig fri for Sprængninger ved Temperaturforandringer, dels den høje amerikanske Told paa Kunstværker som yderligere fordyrer disse kostbare Varer. Den første Vanskelighed undgaas tildels ved at overføre Billederne fra Træ til Lærred, hvad dog altid er en farlig Operation, den anden Vanskelighed er endnu sværere at komme udenom, idet det amerikanske Toldvesen ved forbausende høje Besked med alle større Køb og den virkelig betalte Pris. Pierpont Morgan har saaledes ikke kunnet bekvenne sig til at betale disse Afgifter, men lader sine Samlinger tildels bero i London. Et karakteristisk Tilfælde paa Prisstigningen som de amerikanske Købere fremkaldte er netop Pierpont Morgans Køb af en Raphael. Det tilbodes for nogle Aar siden af en engelsk Landadelsmand National-Galleriet i London for 10,000 Pund St., men dette ønskede som Reglen er ved Gallerikøb, nøje at undersøge Sagen og manglede, hvad ligeledes er Regel, de kontante Penge. En londonsk Kunsthandler købte da Billedet for 9000 Pund, solgte det straks efter for 12,000 Pund til Kunsthandleren Sedelmeier i Paris som da af Pierpont Morgan forlangte 100,000 Pund — og fik det; altsaa 1 Million 800,000.

Ved andre Lejligheder kunne enkelte Billeder faas billigt, hvad dog mere og mere gaar ud af Sagen. Saaledes „fandtes“ det store og prægtige Billede af Berchem (Nr. 5) i en lille Gyde i Udlandet af Genf og den Handlende var glad ved at faa 300 francs for det, han har formentlig købt det for 50 frs. eller noget lignende. Han præsenterede sine Billeder ved at sætte dem ud paa Gaden, da Butikken var altfor lille. At Billedet først senere ved Smudsets Aftagning viste sig at være en ægte Berchem er en Selvfølge.

At det er en meget vanskelig Handel paa Grund af de yderst dygtige udførte Forfalskninger som fremlokkes ved de høje Priser og som i Hobetal oversvømmer Markedet er naturligt, og dygtige men samvittighedsløse Kunstnere og do. Forhandlere har tjent Formuer paa saadanne „Kunstværker“. En Tid kunde man hvad Billeder paa Træ angaar til en vis Grad gaa efter Træets Ælde, navnlig

Ormehullerne, men nu holdes veritable Ormegearde som benyttes til at bearbejde de ny Træplader. Det er en Kamp, som mellem Kanonen og Panzeret, snart har den ene Part, snart den anden Teknologiens nyeste Fremskridt til sin Raadighed.

At det under disse Omstændigheder er nødvendigt at have gode Medhjælpere er indlysende og som saadanne kan for herværende Maleri-Samlings Vedkommende særlig nævnes Kaptain F. Grünwaldt som har rejst meget i denne Anledning, Museumsinspektør Karl Madsen. Den hollandske Kunstner Dr. Cornelius Hofstede de Groot og endelig den udmærkede Restaurator ved Berliner-Museet, Prof. A. Hauser, som med stor Dygtighed og Skaansomhed har eftergaaet flere af Billederne, der ved Overmalning eller paa anden Maade havde lidt Skade. Angående Bygningen, hvis Arkitekt er Bygningsinspektør J. Schroder, Kjøbh., da er denne væsentlig bygget af Sten og Jern og alle Billederne kunne hurtig løftes af i Ildebrandstilfælde. For Sikkerheds Skyld kan der paa Bygningen kun være en Indgang, men der vil altid hurtig kunne brydes Hul paa Murene.

Iøvrigt er der paa forskellige andre Måder sørget for Sikkerheden, som dog af nærliggende Grunde ikke ønskes specificerede.

Bygningen er vel ret stilfuld, men der er væsentlig kun taget Hensyn til at skaffe god Belysning, hvad sikkert ogsaa er lykkedes i alle 4 Rum (Sale); naturligvis kun Ovenlys.

Af de enkelte Billeder maa Luini (Nr. 36) betragtes som Samlingens Perle; det er af G. Frizzoni betegnet som et af Luinis bedste Billeder, og vakte udtalt Beundring da det udstilledes i Milano, der betragter Luini som sin specielle Mester, og hvor man nøje kender ham.

At Samlingen er gjort til selvejende Institution og ikke skænket til Staten, medens der dog er aabnet Adgang til at den kan blive indlemmet i Statens Samlinger skyldes væsentlig Ønsket om endnu en Tid at bevare den paa den Plads, hvorpaa den ligger og hvor forskellige Interesser er knyttet til den, men tillige at det er et stort Spørgsmaal, om den ikke ligger bedst hvor den er:

- Billederne faa bedre Lys i en Bygning paa Landet end i en By, specielt i vort Museum i København.
- Om Vinteren kan Lyset i en By i Reglen ikke være godt og om Sommeren ønsker Folk ikke at gaa paa Musæer.
- Det er en sund og sindsoplivende Maade at se Kunst paa at se den midt i Naturen og uden noget spredende.
- En lille, mere udsøgt Samling er for Mange en Glæde at besøge, medens Besøg i et stort Museum virker overvældende og trættende.

At der syv Aar efter min Dod vil staa en Kamp om Samlingens Skæbne er klart; og det er ikke givet hvad Resultatet bliver; men til offentlig Brug vil den jo i alle Tilfælde være indviet.

J. HAGE

PEKING MINDER

AF JWAN BERNER

II

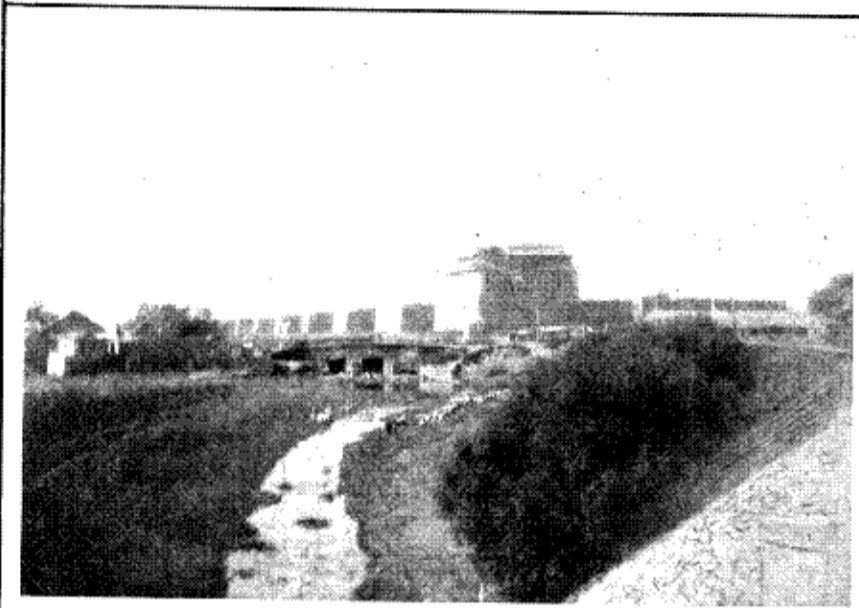
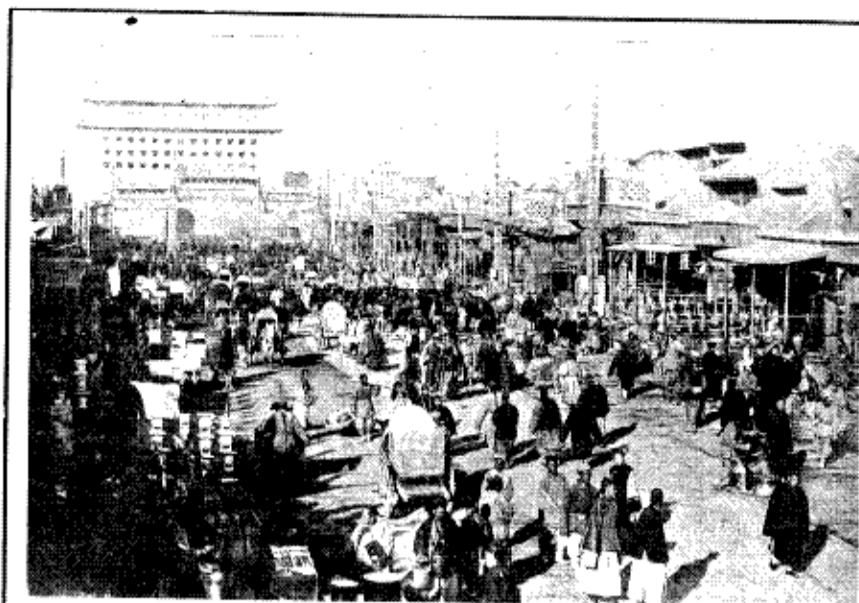
Peking efter den russisk-japanske Krig

I OKTOBER 1905 forte Forholdene mig atter til Peking. I de mellemliggende fire Aar var der foregaaet store Ting, som havde forandret mangt og meget.

Gennem *Chien-men* Porten, hvis ildevarslende Taarnruin hensynsfuldt holdtes skjult for de kejserlige Blikke ved Hjælp af et malet Lærredsovertræk, var Enkekejserinden, ledsaget af Kejser-Skyggen, igen draget ind i sin Hovedstad, med osle Genkendelses-Nik og -Smil til de paa Muren forsamlede Legationsdamer. Hovedmassen af de fremmede Besatningstropper var trukket tilbage til stor Lettelse for det ængstede Hof og Mandarinat, som i deres Nærværelse altid saa en Trudsel og Fare; den skikkelige Peking-Kuli turde igen sætte sine Fodder bredt paa sit eget Fortov uden Frygt for at blive furet i Rødestenen af en forbiøjsende fremmed Soldat. Dog var der til Værn for Legationerne efterladt et ikke helt ringe Beskyttelseskorp, i alt Fald tilstrækkeligt til i Forening med de omkring Legationskvarteret anlagte Forsvarsværker at give Kineserne et levende Indtryk af, at en Overrumpling ikke længere vilde være mulig.

Den gigantiske Kamp om Overtaget i Mantshuriet og Hegemoniet i Ostasien var brudt ud og kæmpet til Ende mellem Kinas to nægtige Naboer, og Udfaldet til For-

del for den gule Race havde bragt Kineserne til igen at rejse Hovedet og ranke Ryggen i et nyfødt Haab om Kinas Genoprejsning. At Vejen hertil nødvendigvis gik gennem Vestens Kultur, stod nu klart både for Regering og Folk, og gav naturlig nok Fremskridtsbevægelsen en saa kraftig Spore, at Enkekejserinden og hendes Raadgivere, der kun modstræbende lod sig drage med, skræmmede ved Farten, atter og atter havde maattet holde igen og sætte Bræmsen paa, for at Statskarossen ikke skulde køre løbsk. Saa vidt var man dog allerede naaet, at Raabet paa „Folkerepresentation“ og „parlamentarisk Regering“ nu lod vidt og bredt fra den ene Ende af Riget til den anden med en Højrosthed og Styrke, der ikke længere lod sig neddyse eller afspise, skønt ni Tiendedele af de Raabende vist neppe nok anede, hvad disse Ord betød. Som en Indrømmelse havde man da — ogsaa i denne Henseende belært af europæiske Forbilleder — fundet paa Nedsættelsen af en „rejsende Kommission“, der skulde studere og afgive Rapport om de parlamentariske Regeringssystemer i andre Lande; en Kreds af højtstaaende Embedsmand, hvoriblandt endog et Medlem af Kejserhuset, var blevet udvalgt, ja havde endog med Bagage og det hele taget Plads i det Jærnbanevog, der skulde føre dem fra Peking

Gadeliv i Peking
Peking set fra Jernbanen

I Legationskvarteret
En Pekinggade efter Regnvejr

— da, i sidste Øjeblik, blev en eksploderende Bombe kastet ind i Toget, spredende Død og Rædsel mellem de rejseberedte Kommissionsmedlemmer, og selvfølgelig maatte den hele Sag indtil videre stilles i Bero, (Som man ved blev Kommissionen senere rekonstrueret og udførte den planlagte Mission).

Det var første Gang i Kinas Historie, man gjorde Bekendtskab med et Bombeattentat som politisk Kampmiddel, og skønt den øjeblikkelige Partik havde sat sig, var den uhyggelige Affære endnu det almindelige Samtaleemne, da jeg en halv Snes Dage efter ankom til Peking. Hvad der forøgede Uhyggen var, at man ikke havde Anelse om, hvad Meningen med det hele havde været, eller om det var det revolutionære eller reaktionære Parti, der stod bag. Rygtet havde folgelig travlt; man gik i Skræk for ny Attentater, det hed sig, at de Revolutionære havde planlagt et Kup mod Hoffet og Legationerne, naar disse den 6. Oktober mødtes ved den sædvanlige aarlige Audiens og Havefest i Sommerpaladset.

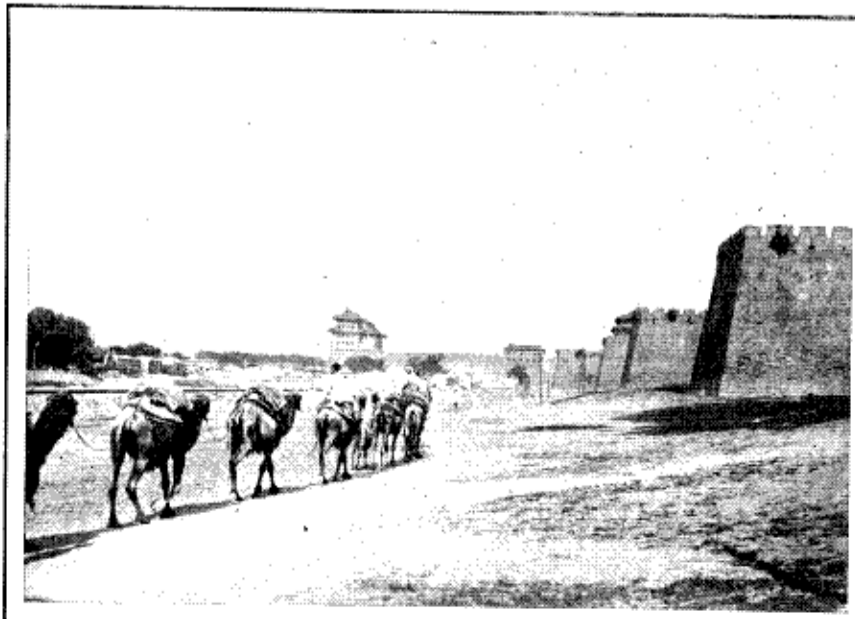
hvortil det var lykkedes mig at opnaa Indbydelse gennem den russiske Legation.

Ogsaa denne Gang var der saaledes Uro i Luften i Peking. Straks paa Jærnbanestationen udenfor *Chien-men* mødte Ojet, udrangeret paa et Sidespor, de stærkt medtagne Levninger af den Vogn, hvori Attentatet havde fundet Sted; i et interimistisk indrettet „La Morgue“ tæt ved laa i en Kasse med Spiritus det lemlestede Lig af den ukendte, uheldige Bombekaster, ventende paa at blive identificeret. Jeg blev indbudt til at se ham, men betaktede mig. Jeg har mere end nok i det Fotografi, som et af Kommissionsmedlemmerne forærede mig, men som jeg tror at gøre „Illustreret Tidende“s Læsere en Velgerning ved ikke at præsentere for dem.

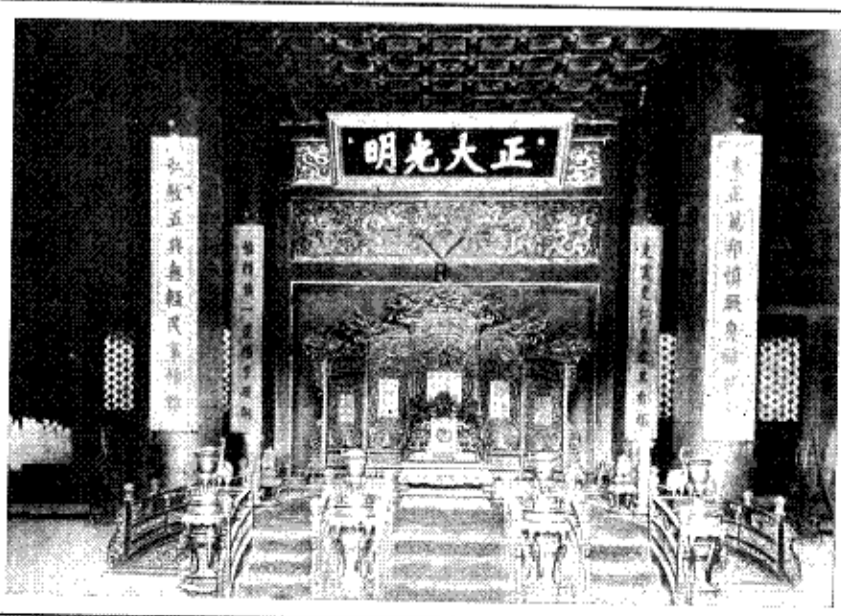
I det hele og store fandtes Sporene af Odeleggelsen fra Bokser-Dagene om ikke udslettede, saa dog ganske godt dækkede. *Chien-men* Taarnet var endnu under Reparation — hele den kolossale ca. 150 Fod høje Bygning viste sig indspunden i et Stillaads-Net af Bambus, hvor

Hundreder af Menneske-Myrer kravlede omkring. Ved „Vandporten“ — Udlobet for en af Pekings Hovedkanaler, hvor de Allierede i 1900 trængte ind under Muren, da Bokserne havde glemt at sætte Afspærringsmekanismen i Virksomhed — var der nu til Bedste for Færdselen til og fra Legationskvarteret og som militær Sikkerhedsforanstaltning drevet en Tunnel gennem den 50 Fod tykke Mur og indrettet en regulær ny Port. Udenfor spankulerede en tysk Skildvagt i Kaki. Paa Muren forkyndte et Opslag, at Porten lukkedes ved Mørkets Frembrud, hvorefter man kunde slippe igennem ved at ringe paa Nattevagten.

Tæt indenfor knejste et ganske moderne, med elektrisk Lys og anden mondæn Komfort udstyret Hotel, som i „Bådecker“ utvivlsomt vilde blive klassificeret „Ersten Ranges“, om ikke „med Stjerne“. I det hele præsenterede Legationskvarteret sig i en ubetinget forbedret Skikkelse, idet adskillige af de af Bokserne odelagte gammeldags Bygninger var afløst af mere tidssvarende. Flere af Lega-

Udenfor Peking

Tronsaten i Winterpaladset i Peking

tionerne var dog vedblivende installerede i de gamle stilfulde Templer og Palæer, der oprindeligt har tjent som Bolig for kinesiske Prinsers og Stormænd, og som væsentlig bidrager til at sætte et ejendommeligt Præg paa dette i sin Art vistnok enestaaende By-Kvarter, hvor en halv Snes forskellige Nationalflag vajer Side om Side, og Soldater i lige saa mange forskellige Landes Uniformer staar paa Vagt.

En Innovation, der særlig falder i Øjnene, er de med talrige Skydehuller forsynede, yderst solide Mure, der omgiver de forskellige Legations-Territorier, navnlig ind mod Paladsbyen og Tartarstaden, hvor tillige en meget bred, aaben Boulevard, sikkert nærmest bestemt som Glacis, har afløst det Kaos af kinesiske Rønner, der i 1900 afgav saa god Dækning for Angriberne. I et Hjørne her af det engelske Gesandtskabs store Grund findes et ejendommeligt Mindesmærke: et af utallige Kugler gennemhullet Stykke Murværk med Paaskriften: „Lest we forget“, som taler tydeligt nok om, hvor varmt det er gaaet til paa denne Plet.

Et andet, mere pretentiøst, men derfor ikke mindre talende Minder om Bokseraarets blodige Begivenheder, den i kinesisk Stil udførte *Pai-lou* (Årsport eller Mindebue) over den myrdede tyske Gesandt, Baron v. Kettner, stod nu fuldført midt i Pekings mest befærdede Gade (Hata-men-Gaden) paa det Sted, hvor Mordet blev begaaet, med en Indskrift, der til evige Tider skulde udtrykke Kujserens Fordømmelse og Beklagelse af den her udøvede Forbrydelse mod Folkeretten. Som bekendt var Opførelsen af dette Monument for kinesisk Regning et af de Sonofre, der forlangtes af den tyske Regering. Et andet var Afsendelsen til Berlin af et overordentligt Gesandtskab med en Prins af Blodet i Spidsen for at bede om Forladelse og takke for naadig Straf — en Episode, der har faaet fornyet Aktualitet ved, at det er nævnte Prins — den afdøde Kejsers Broder Chun — der nu har overtaget Regentskabet i Peking for sin umyndige Søn, og som — hvis han kunde — næppe vilde undlade at betale sin kejserlige Fætter i Berlin tilbage for den Bods-Rejse m. m. Men, det har næppe Fare, som han viser sig paa det i „Ill. Tid.“s forrige Nummer gengivne Billede, saaledes saa jeg ham paa Gennemrejsen i Shanghai ved en Modtagelse i det britiske Generalkonsulat — en lille, fin og sart, næsten pigeagtig Skikkelse, hvis hele Holdning og Optraeden tydede paa alt andet end Kraft og Myndighed til at styre Verdens største og vanskeligste Rige, endstige Mod til at indlade sig paa politiske Vovestykker udadtil.

Naar undtages den paabegyndte, haardt tiltrængte Udbedring af Korevejen i Midten af enkelte af Hovedgaderne, henlaa Færdselsvejene, og da navnlig alle Sidegader, i samme gyselige, for Liv og Lemmer ligefrem farlige Tilstand som for fire — ja, vel Hundreder af Aar siden. I Tørvejr dækkede med et mere end ankeldybt Lag af pudderfint, asbestbrunt Støv, blandet med Skarn og Affald, vekslende med alenhoje Ophobninger og dybe Huller; i Regnvejr et rent Morads. Og Livet, der rorte sig i disse Gader, var det samme: et broget, larinende, kaotisk Mylder af Mennesker og Dyr — Kameler, Ponyer, Mulasler, Karrer, Rikshaer og Barestole — asende og masende mellem hverandre udenom de tæt sammenstuede Gadesælgeres Boder — et Liv, hvoraf hosstaaende Billede giver en langt anskueligere Fremstilling end en Skildring i mange Ord. Jeg skal derfor ikke forsøge en saadan og heller ikke opholde mig ved mine Besøg i Konfucius' Tempel, det store Lanta-Tempel m. m., men gaa over til i et følgende Afsnit at fortælle om min interessanteste Oplevelse: Audiensen i Sommerpaladset.

MUSIK

DANSK KLAVERFORENING aabnede sin ottende Sæson med en Opførelse af en Symfoni i D-Moll af Victor Bendix og et Requiem for Alt Solo, seksstemmigt Kor og Orkester af Asger Hamerik, to nye, overordentlig interessante og lodige Værker. Selv de, der maaske mangle det rette indgaaende Kendskab til Victor Bendix's øvrige Produktion til kunne drage Sammenligninger vil efter denne Symfoni uvilkaarlig have faaet det Indtryk, at Komponisten her foreløbig har slaet sit største Slag. Den rummer fra Begyndelse til Ende en Vrimmel af Tanker og Stemninger, nogle sære, andre mere lige til, men Victor Bendix har her talt et klarere Sprog end nogensinde før og har ved sin sikre Instrumentationsevne vidst at finde de bedste og mest rammende Udtryk. I kraftige, mandige Vendinger siger han os, hvad han har paa Hjærte, han fam-

ler sandelig ikke efter Ordene, her er ingen overflødige indholdsløse Bemærkninger eller trættende Gentagelser. Naar saa dertil kommer en stærkere Understrøm af Følelse og Varme end man før har mødt hos Victor Bendix, og som navnlig mest uforbeholdt kom til Orde i den smukke Adagio, vil man forstaa, at Symfonien blev modtaget med den største Interesse og lønnet med stærkt og vedholdende Bifald. Udførelsen var under Komponistens egen Ledelse den bedst mulige.

Med de største og bedste Forbilleder for Øje er Asger Hameriks Requiem hlevet til. Det er størstilet anlagt og gennemført med imponerende Overlegenhed. Ved i hele det store Værk kun at anvende en enkelt Solostemme, hvor man egentlig er vant til flere, er Komponisten løbet den Fare, at Interessen hos Tilhørerne svækkes noget — hvad man da ogsaa sporede, omend de store Skønheder som Alt-Soloen indeholder, bødede en Del derpaa. Meget beror selvfølgelig paa Udførelsen af Solopartiet, og denne var heldigvis ganske ypperlig. Fru Dagny Grunert sang med sin pragtfulde Stemme det store og fordringsfulde Parti med megen Forstaaelse og Inderlighed. Korene var vanskelige, men gik dog ret godt. Under Prof. Bendix's dygtige Instruction vil Dansk Koncertforenings Kor snart kunne bringe det til med Lethed at magte Op-gaver af denne Art.

Den unge norske Pianist Fridthjof Bacher Grøndal viste ved sine to Klaveraftener, at han sidder inde med Betingelser for at kunne naa vidt i sin Kunst. Han mangler vel endnu „sidste Del“ i Tek-

niken, som paa ingen Maade kan undværes, men har aabenbart et baade smukt og kraftigt Musik-naturel.

Naar man med faa Dages Mellemtid har hørt Willy Burmester og Fritz Kreisler spille, kan man vanskelig undgaa at komme til at anstille Sammenligninger, — skønt det virkelig musikalske Menneske, der forstaaer at høre efter og lodde Dybderne i de to Virtuosers Kunst, vil aldrig falde paa at navne de to Navne i samme Aandedrag. Det er ikke for meget sagt, at naar Kreisler spiller, aabner han en Verden for én, fører én ind i en Musiksfære, som er højere og reure end den, Burmester kender. Og Kreislers vidunderlige Tone vil man aldrig glemme. Straks ved hans første Buestrøg føler man at han har fundet dette uforklarlige „noget“ som ganske tager én. Om større eller mindre Teknik for den ene eller for den andens Vedkommende, kan der vanskelig være Tale, hvor begge har naaet saa svimlende Højder som her. Det er dog maaske nok værd at gøre opmærksom paa den lille Omstændighed, at Kreisler spiller alt udenad, medens Burmester i alt Fald til en Del af sit Program havde Noder behov. Kreisler synes imidlertid endnu ikke at være „gaaet op“ for det store Publikum. Medens Burmester havde fuldt Hus til sin Koncert — ja, endog Tribunen havde man taget i Brug, var der kun halvt fuldt, da Kreisler spillede. Det burde ikke gentage sig. Hvis Kreisler ikke faar udsolgt Hus til sin Afskedskoncert paa Lørdag den 5te, ja da fortjente vort Publikum sandelig ikke, at han kom her oftere.

I. L. S.

THAUMA-PAPIRERNE

Fortælling af OTTO RUNG

(Fortsat)

Jeg sagde ham først, at jeg vel havde hjemtaget det af Sygehuset rekvirerede Instrument, men nu maatte bede om Udsættelse med Effektueringen af Ordren, da jeg havde bestemt mig selv til at anvende det til mine maaske diletantiske, men meget maalbevidste Forskninger. *Distriktslægen trak sine Ojenbryn i Vejret over Brillerne, spidsede Munden som for at fløjte, men sagde endnu ingen Ting. Vi sad i hans store Konsulationsstue, hvis ultramarinblaa storblomstrede Tapet sikkert er usundt

baade for Øjne og Humor. Det irriterede mig i alt Fald, men jeg betvang mig og sagde følgende: „De som er Læge og altsaa sagkyndig paa det videst mulige af alle menneskelige Omraader baade i Henseende til Fysis og Psyke vil fornødentlig have nogle Forudsætninger for i det mindste at kunne følge mig. Vil De indromme mig, at de fleste Videnskabsmænd i alt for høj Grad er Specialister.“

Da han havde indrommet dette, beviste jeg ham, at denne Begrænsning tildels skyldtes de videnskabelige Instrumenters Begrænsning. Ingen er for Eksempel paa en Gang Ojenlæge og Orelæge, fordi det her drejer sig om to forskellige Instrumenter. Hver Sans undersøges og indregistreres for sig, hvilket i og for sig er uheldigt, da de begge dog ikke er andet end Forbindelsesveje med Bevidstheden, eller om vi vil Sjælen.“

Doktoren saa paa mig med en forlangende Mine. „Fortsæt kære!“

„Se“, sagde jeg, „jeg skal vise Dem, hvilke ugunstige Følger denne Specialisering har for den videnskabelige Forskning. Man har lært ved Hjælp

Osvald Samme paa Spaseretur (se Teksten i forrige Nummer)

Tegning af Chr. Thomsen

af en Kikkert at overkomme Afstande i Synslængden og gennem Telefon samtidig med Øret at følge de Begivenheder, der foregaar i Afstand. Men dertil behøves to Apparater og ingen tænker paa Muligheden af et Apparat, der paa en Gang inddrager alle Sanser under sit Virkefelt ved at henvende sig direkte og fuldt omspændende til Bevidstheden."

Han rystede — men dog afventende — paa sit af Middagens ransomtæssige fire Snapsen noget opdunstede Hoved, og jeg begyndte at tabe Taalmodigheden. Ret ligegyldig prøvede jeg endnu en sidste Forklaring:

"De maa indrømme, at de enkelte Sanser griber ind paa hverandres Omraade, at Lyd kan forvolde Synsindtryk, at Synsindtryk kan udlade tydelige Hudfornemmelser, at, med andre Ord, alle Sanser mødes i et Centrum og forbindes med hverandre i evig Vekselvirkning. Min Tanke er altsaa: ved at benytte en enkelt Sans som Vej at virke saa stærkt paa dette sjælelige Centrum, at derved *alle* Sanser paa en Gang inddrages under det forstørrende Instrument."

Han henkastede noget om, at enhver Hypnotisør gjorde den Kunst enten overfor Synssansen ved at lade Patienten stirre i en lille belyst Metalskive eller overfor Hudsansen ved strygende Berøring. Derved var Bevidstheden aabnet for alle mulige paasuggerede Forestillinger og Illusioner. Det var gamle Sager, som ingen fornuftig Forsker mere beskæftigede sig med.

Jeg bojede mig frem og saa ham direkte og skarpt ind i Øjnene. "Den mikroskopiske Verden —"

Han begyndte nu at forstaa, men jeg tog mig ikke iagt for Grinet, der trak op om hans gule Tandstumper og vedblev:

"Den mikroskopiske Verden kender vi kun for saa vidt, som vi kan lade vort Øje gennem slebne Linjer se de utalte fine Dele, hvoraf vor Kosmos bestaar. Vi kan vel ved en Mikrofon høre meget svage Lyde. Men ved intet Middel kan vi berøre adskille eller endogsaa komme bagom de bitte smaa Dele, vi ser i Mikroskopfeltet. Til Trods for at vi ser dem forstørrede Hundredefold, er de praktisk set saa uendelig langt borte fra vor Sfære, som om de var udenfor selve det rummelige, udenfor vor Verdens Dimensioner.

Om det nu var lykkedes mig at trænge ind i den Verden! Forstaa De? Havde fundet en Vej for min Bevidsthed, ikke alene for mit Øje til at gaa omkring — forstaa De? — bevæge mig frit og uhindret om mellem Mikroberne! Ikke ved en *Forstørrelse* af den Verdens Billede gennem et Prisme, men ved en *Formindskelse* af min Bevidsthed."

Han syntes i allerhøjeste Grad interesseret og begyndte at spørge mig ud. Men da han begyndte at faale i Lommen efter sit Stethoskop, blev hans Mening mig klar.

(Forts.)

GEORG BRANDES: LEVNED (G. B. N. F.)

"DE HADEDE MIG med det samme Had, hvormed de havde gjort H. C. Andersen og saa mangfoldige for ham Livet surt."

H. C. Andersen var en Svane, der blev nappet af Ænder; Georg Brandes er en sjældnere Fugl, en Flamingo, der ustanseligt bliver bidt af Gæs. Det vrimler ligefrem med Mortensgæs i dette Levned, der staar en umaadelig Skrappen ud fra disse fire hundrede Sider, mens den store og fremmedartede Fugl spanker omkring og sparker ud efter Gaaesflokket. Helt ude imod den fjerneste Horizont kan saadan en rosenrod Vadefugl se, den har Udsyn og Fjernsyn, og den kan kvase dumme Frøer og vende Gumpen i Vejret paa mangan en tyk Vraltefugl. Men den hører ikke til Svanernes Slægt, allermindst til den forkælede H. C. Andersenske, der bliver fodret i stille Herregaardskanaler. Dog bor man være saare glad for Flamingoen! Den er altid paa Udkig. Slank og spændstig, eksotisk og yndefuld, kan den staa paa ét Ben og spejle efter, hvad der rører sig i mange Miles Omkreds. Og hvad har der ikke rørt sig i Georg Brandes'

Tid! Han har altid haft Blikket rettet mod Horizonten, det er hans store Fortjeneste. Det er mere anstrengende end at staa paa Hovedet i Gadeskaret. Han har maaske haft for stor Kærlighed til det Ljærne og undertiden glemt, at ogsaa Frøer og Gæs hører til Guds Skabninger, selv om de ikke er rosenrøde og har lange Udkigsben. I sit "Levned" erindrings han næsten altfor omhyggeligt ethvert lille polemisk Kvæk og ethvert ondsindet Rap-Rap. Dette minder om H. C. Andersen. Han har i sin Bog samlet et helt zoologisk Museum med udstoppede Hadere, og Forfølgere sat i Spiritus til almindelig Skrak og Advarsel. Man føres fra Krukke til Krukke, og i hver eneste én sidder der en præpareret Fortidskritiker, der har gjort den store Literaturkritiker Livet surt og beskt. De stakkels Dyr, at det ogsaa skulde ende saaledes med dem! Men næsten alle danske Memoirer har jo saadan en rummelig zoologisk Afdeling. I Fru Heibergs Erindringer staar der "Høedt" over Afdelingen, i H. C. Andersens "Molbech", hos Georg Brandes er der en hel Række Navne, lige fra Rudolph Schmidt til — Falkman. Hvilken Ulykke, at Brandes ingen jævnbyrdige Modstandere har haft! Det føles pinligt af Læseren, undertiden smerteligt. Altid Kamp med aandeligt underlegne Modstandere. Det havde været en sand Lykke for Danmark, om Georg Brandes havde haft en Stormand i sin Samtid til at maale Kræfter med. Endansk Thomas Carlyle f. Eks. Hvilket Ragnarok havde vi saa ikke været Vidne til. Nu blev meget, altfor meget, kun til Nid og Nap, Skraal og Rap og stor Opstandelse i det hjemlige Vandhul. For der er da ingen nu, der mener, at Rudolph Schmidt var et miskendt Geni, og Falkman en etisk Instans? Og hvem erindrings overhovedet nu de andre. Har Godske-Nielsen betydet noget for dansk Aandsliv? Nej! Godske-Nielsen har intet betydet for dansk Aandsliv! Det kan siges allerede nu med temmelig stor Vished. Det er det uheldige ved smaa Samfund, at naar der *endelig* fremstaar en betydelig Mand, i stor Stil, saa staar han alene. Thi Samfundet er for lille til at frembringe to størstiledede Mand paa én Gang. Dette var Søren Kierkegaards Tragedie, det at være ene Geni i en Kobstad. For der er da ingen nu, der tror, at Biskop Martensen var Kierkegaard en jævnbyrdig Modstander? Geniets Isolation er og bliver en Ulykke. Det kan ikke nægtes, at der er meget i Georg Brandes Erindringer, der tager sig smaatskaarent og uoverlegent ud. Det er ikke altsammen Sus af brede Vinger og Flugt mod Solen. Men hvorledes skulde det være anderledes. Skal man slaas med Falkman og Schmidt og Rosenberg og den og den, saa maa man undertiden renoncere paa Solhøjderne. Kampen drejer sig saaledes om Plagiatbeskyldninger og andet af samme Surdej, saa Fjerene ryger om Næbbene paa de kæmpende. Komisk virker det, naar P. A. Rosenberg beskylder Brandes for at have stjaalet sine Ideer fra Rudolph Schmidt. Tanken er absurd! Tragisk er det, at Hr. Paludan virkelig blev foretrukket fremfor Brandes som Professor ved Københavns Universitet. Ikke uden Bevægelse læser man derom. For der er da ingen nu, der tør paastaa, at Professor Paludan er en Hovedskikkelse i dansk Aandskultur. Det vilde være en afskyelig Paastaalighed.

Mærkelige er disse Erindringer derved, at Georg Brandes bestandig omtaler sig selv og sit Livsværk med den største Beskedenhed, der undertiden forekommer ligefrem rørende. Han taler om "sit beskedne Livsværk og sin dagligdags Lod, hvor Øjet ikke møder nogen Opdagelse eller Opfindelse af blivende og almen Betydning." Et Sted skriver han: "Dersom Læseren vil opholde sig selv ved den ringe Betydning, mine Oplevelser har haft for Menneskeheden, vil han hurtig faa nok af mit Levned." Et andet Sted, hvor Talen er om Goethe, staar der: "Det styrkede mig at leve mig ind i Goethe. Ikke at jeg nogensinde kunde hovmode mig i Indbildningen om et aandeligt Slægtskab. Men jeg følte og vidste, at i mig med al min Ringhed var Opgang, opgaaende, opadstigende Kraft, medens der i mange, rigere udrustede, var Nedgang." Dette er sandelig ikke Overvurdering.

Bestandig vender Brandes tilbage til Goethe, Læreren og Mesteren. Det lyder næsten vemodigt, naar han til Slut siger om den store Weimar-amer, "hans Genialitet var mig selvfølgelig fjærn". Der robes gennem denne Selvunderkendelse et Tungvind og en Resignation, der er som Asken efter et Liv i Flammer. Men af denne Aske og af denne størkede Lava er dog skønne Vidnesbyrd

om Ilden, den herlige Ild, der baade har varmet og fortæret. Nu er Jordbunden frugtbar og beredt, nu kan de andre komme og plante. Gid det maa blive ædle Druer!

SVEND LEOPOLD

THOMAS KRAG: TUBAL DEN FREDLØSE.
JUDITH KELLER: HELGA HVIDE. (G. B. N. F.)

DE MØRKE ENSFARVETHED, Mulmstemningens triste Tyngde har bidt sig fast i Thomas Krag, Mystiker, som han altid var, i sine Emner som i sin Stil, har hans Fantasi krystalliseret sig om den ensomme Uhygge, og hvor han end vandrer, om i den norske Vestkystby eller i Storstædernes Virvar, finder hans tunge Øjne de Eksistenser, til hvem Livet paa en eller anden Maade har vendt Vrangside.

Hans sidste Bog vil ikke vinde ham nye Venner, men de, som kender ham, vil tage den mellem Hænder med de samme Følelser som de har taget de foregaaende, og de vil ikke blive skuffede. Hele Thomas Krag er i den Bog, som han har kaldt "Tubal den Fredløse", og hvis Undertitel er "Natskygger fra en Verdensby", hele Thomas Krag saavidt han da er sig selv nu; thi den Friskhed, der af og til har lyst op ogsaa i hans senere Bøger, og har været som Solglimt, lyse, varmende Solglimt ind i de tunge Fjorde, den vil man forgæves søge efter her. Saa tung er denne Bog, at den kun efterlader en trykkende Utilfredshed, et dumpt Mismod. Den er uden Trods og uden Kræfter, den er den drivende Sky over et trostesløst Landskab, den er en Skæbnetales om Livets uendelige Ligegyldighed mod de Ulykkelige. Og denne Bog, som er uden Pathos og Ironi og hvori Fortvivlelsens Vildskab staar saa underlig uldent, naar den bryder frem, river sjældent Læseren med.

Thomas Krag staar i Fare for at stivne. Maatte ikke Natskyggerne altfor stærkt paavirke ham, saa hans Særegenhed bliver til Særhed.

Judith Kellers "Helga Hvide" hører forsaavidt ogsaa til Natskyggerens Verden, som den handler om en Kvinde, der i strid Ensomhed har kæmpet sig gennem Gru og Lykke til en fortvivlet Resignation. Judith Keller er et Pseudonym, og endda har Forfatterinden dækket sin Person ved at lade Bogen fremtræde som overleveret Tillidsgoods fra den Kvinde, som — død for ti Aar siden for egen Haand — her, dels i Dagbogsform og Breve, dels i en senere skrevet Beretning, meddeler sit Liv.

Inderligt gribende som meget faa af de senere Aars Bøger er denne ved sit magtige Indtryk af nærværende Liv og Sandhed, af Oplevelsens Virkelighed. Dette uroligt bankende Kvindeherte, som segner knust under Provøelser og Tvivl, og som rejser sig stærkt paany, kæmpende, villende, sejrende i sin kyske Trofasthed og hellige Lidenskab, bringer Bud fra de Livets lyse Tinder og knugende kolde Dale, der faar al jævn Borgerlighed til at krybe sammen i Rædsel og gemme sig hyggeligt i Kakkelovnskrogen.

Et sammentrængt Skema over Bogens Indhold vil kun virke forstyrrende og giver intet Billede af dens dirrende Styrke; men Ideen er norsk, som den er norsk paavirket af "Brand", der ogsaa omtales i Bogen, og mod en saadan Præsteskikkelse er Helga Hvide stillet op i et Ægteskab, hvis Faser hvirvler som en Troldelv dem begge bort, ham i Sindssygdom og Død, hende, efter mange Aars kvalfuldt Liv i Minderne om Sorg og Lykke, i Døden for egen Haand.

Som en Tragedie virker denne Bog, hvis Komposition, naar undtages Begyndelsen, er mesterligt sluttet og gennemført. I et Aandedrag læses den, og den vil kunne tages frem og læses atter og atter for dens nøgne Menneskeligheds Skyld, for dens paagaende Troværdigheds Skyld.

Paa samme Tid er den et jordisk frittænkende Menneskes ufarvede Fremstilling af Religionsforvildelser; saa sympatisk, saa mildt, saa kærlighedsfuldt forstaaende er aldrig Pietismens mørke Dybder dømt. Den er et virkeligt, et storladent Digterværk.

H. N.

ELITH REUMERT: SKØN-JOMFRU. EN UNGDOMSKÆRLIGHEDS HISTORIE. (DET SCHUBOTHSKE FORLAG)

ELITH REUMERTS KÆRLIGHEDSHISTORIE fra Midten af forrige Aarhundrede er bygget over en lykkelig Idé og udmærket udført. Paa Memoirelitteraturens solide Baggrund, med Islet af

fin og køn Romantik, fortæller Forfatteren Historien om Clara Jerrilds og Student Frederik Torsts kortvarige Elskovslykke, fra den Stund de mødes paa Ballet hos Oberst Harding, indtil Frederik Torst falder i Slaget ved Slesvig. Fortællingens romantiske Moment er med ikke ringe Finhed forenet med den gode Virkelighedstroskab, hvormed Interiører og Personer fra Tiden omkring Fyrreerne er skildret, og blandt Bogens Hovedfigurer stifter man Bekendtskab med selve Søren Kierkegaard, af hvem Forfatteren har tegnet et ligesaa veltruffet som diskret udført Portræt. Nydelig udført er ogsaa Sceneriet fra Gribskov i Nordsjælland, en Egn, der aabenbart maa regnes med til Forf. s egen Ungdomskærlighed. Alt i alt er „Skøn-Jomfru“ blevet en smuk og stemningsfyldt dansk Novelle, og det er ikke uførtjent, naar den kan tælles blandt de skønliterære Arbejder, der har gjort mest Lykke paa dette Efteraars Bogmarked. V. D.

MAGASIN DU NORDS JULEUDSTILLING

BLANDT DE MANGE JULEUDSTILLINGER, de Handlende her i Byen hvert Aar i December Maaned arrangerer, staar som sædvanlig Magasin du Nord i første Række. Den udmarker sig ved sine Dimensioner, der straks maa imponere den Besøgende, og ved sin smagfulde og overskuelige Ordning af alle de utallige Genstande samt endelig, men ikke mindst, ved selve disse Genstandes skønssomme og kyndige Udvalg.

I Aar er Udstillingen i alt væsentligt ordnet paa samme Maade som tidligere, og man véd med hvilken Smag og Sans for det virkningsfulde det sker. Hovedindtrykket af Udstillingen er som sædvanlig særdeles tiltalende. Disse Mængder af Genstande af alle Arter, fra

alle Lande og til alle Priser virker i første Øjeblik ganske betagende paa En, men hurtigt lærer man at finde sig til Rette i dette tilsyneladende Kaos, takket være den let overskuelige Ordning, og hvad man end vil søge, skulde det gaa underligt til, om man ikke fandt det i den store Julebasar, der virkelig er storstadsmæssig.

BRIDGE

Løsning paa Opgaven i Nr. 8 af 22. Novbr.

Stik	A	Y	B	Z
1.	Kl. Kn.	Kl. K.	Hj. 4	Kl. 10
2.	Hj. D.	R. 9	R. E.	R. 4
3.	Hj. 7	Hj. 8	Hj. Kn.	Hj. 6
4.	Kl. 3	Hj. K.	Hj. E.	Hj. 9
5.	Sp. E.	Sp. K.	Sp. 6	Sp. 2
6.	Kl. 9	Kl. 6	Sp. 8	Sp. 7
7.	Sp. 9	Kl. 8	Sp. Kn.	Sp. 10

Bemærkninger:

Stik 1. Hvis Y ikke stikker, kaster B Spader 6 af, hvorefter AB gør 3 Trumfstik, 2 Spaderstik og 1 Røderstik.

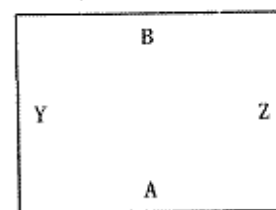
Stik 2. A maa stikke sin Makers Kort; stikker han med Hjerter 7, og spiller han derefter Hjerter Dame ud, kan Trumferne ikke trækkes. Hvis Y lader være med at sætte Hjerter Konge i.

Rigtig løst af: L. Koch, N. Houmann, I. M. i Hellestrup, Is. i Ronne, Musses Plejefader, Qvistgaard, Helweg Mikkelsen, M.

Løsningerne fra E. D., B. i Odense og Bridge-Spiller i Ronne er fejlagtige, idet de gaa ud fra, at Y i 3. Stik sætter Klor Konge i; hvis Y derimod sætter Klor 6 i, maa YZ faa et Stik.

Illustreret Spil af E. BERGHOLM:

Hj.: 8, 4
Kl.: 6, 3
R.: E, K, 6, 4, 3
Sp.: E, 10, 8, 4

Hj.: E, 10, 9
Kl.: Kn., 10, 5, 2
R.: D., Kn., 2
Sp.: K., 9, 5

Hj.: 7, 6, 3, 2
Kl.: 8, 7, 4
R.: 9, 8, 7, 5
Sp.: 7, 6

Hj.: K., D., Kn., 5
Kl.: E, K., D., 9
R.: 10
Sp.: D., Kl., 3, 2

Z er Kortgiver og melder Spader. A fordobler og spiller Klor Konge ud. AB gør Store Slent.

Løsningerne bedes indsendt til Illustreret Tidende mlkt. „Bridge“ inden den 11. ds.

Redaktør: W. Thulstrup

Redaktionssekretær: Herman Nielsen

Illustreret Tidendes Forlag

Louis Henrius

Med dette Nr. af Illustreret Tidende følger til vore indenbys Abonnenter et Bilag fra Dorph-Petersens Vindhandel.

AT MULTIPLICERE sin Omsætning 12 til 13 Gange, nemlig fra 8 til over 100 om Aaret ved jævnt stigende Forøgelse af sin Kundekreds, er i og for sig en Succes, som kun de færreste Forretningsmænd oplever, men at opnaa en saadan Fremgang paa et Omraade, hvor personlig Opfattelse er bestemmende for hver enkelt Frembringelses særlige Kvalitet, er et Særsyn, navnlig naar der samtidig prøves og indføres Forbedringer, saadan som Tilflødet har været i Pianofortefabrikant *Emil Felumb's* Virksomhed.

I dobbelt Betydning er det glædeligt, at Fremstilleren af vore Pianoer og Flygler er dansk: for det første fordi Branchen er økonomisk betydningsfuld, og dernæst fordi det er af Interesse, at det Instrument, hvis Anskaffelse er en Begivenhed, som kun indtræffer i hver enkelt Families Historie, og hvis Forbliven paa samme Hænder derfor oftest omfatter en lang Aarrække, i Henseende til ydre og indre Egenskaber er dansk af Karakter, i Overensstemmelse med de til enhver Tid herskende gode danske Begreber om Skønhed i Form og Klang.

En Forudsætning for, at alle Instrumenter fra en Fabrik faar det tilstræbte Præg, er det,

at Grundlæggeren kender sit Fag og dets Publikum, og at han gennem Tiderne og under voksende Forhold formaaer at bibeholde den Ensartethed i Tilvirkning og Behandling af Instrumenterne, som er nødvendig, for at de alle kan blive tilfredsstillende Udtryk for Frembringerens Erfaring og Dygtighed; og i Opfyldelsen af disse Betingelser har Emil Felumb's Pianofabrik just sin Styrke. Den debuterede i 1872 med -- paa Anbefaling af Komponisten Gade -- at faa sit udstillede Instrument solgt til Komitéen for nævnte Aars Udstilling -- og den har siden Gang paa Gang i Konkurrencen vundet Anerkendelse for de samme Egenskaber, som først oprindeligt karakteriserede dens Fabrikat -- Pianoer og senere Flygler --. Lederen har altsaa formaaet at gøre sin Personlighed gældende under Virksomhedens Vækst; og at han omhyggeligt har vaaget over Ensartethed i Ledelsen, fremgaar af, at to af Fabrikens overordnede Funktionærer i 1897 jubilerede sammen med Firmaet.

Det er i det hele taget interessant at følge denne Virksomheds Vækst gennem Aarene og se, hvorledes den stadig er i Fremgang.

Alt i alt en Virksomhed, som i dansk Forretningsliv staar som et Monster.

Viggo L. Rahr,

— Aarhus —

Jern- og Staalforretning.

Stort Lager af Hædovne til Gas og Kulindfyring, Bædekar, W. C., Urinals, Fajance-Vasker m. m.

Faas overalt

i Tuber 0,50, 0,75

En Fonograf bringer Glæde og Adspredelse i ethvert Hjem, forkorter de lange Aftener og yder Dansemusik til de Unge.

Komplet Fonograf og 6 Valser tils. Kr. 10. —

Plade - Fonografen

(Pathéfonen)

er

Verdens bedste Talemaskine

til Plader. — Spiller uden Naal.

Pris fra Kr. 45. — til Kr. 175. —

Ny sensationel Opfindelse!

Dansk Fonograf-Magasin. — Amagervej 16.

Hygæa Rugbrød

fra

Forstædernes Brødfabrikker.

**Ren Nikkel-
Aluminium-
& Hygiejne-
Kogekar**

billigst hos

Carl Sie,

Bredgade 24. Telefon 8686. København K.